

0916

A Magyar Hírlap hétfői melléklete
2017. szeptember 16.
Szerkesztette: Petán Péter
Művészeti vezető: Salát Zalán Péter

F a n a t i z m u s

Kosztolányi Dezső: A játék

A játék.

*Az különös.
Gömbölyű és gyönyörű,
csodaszép és csodajó,
nyitható és csukható,
gomb és gömb és gyöngy, gyűrű.
Bűvös kulcs és gyertya lángja,
színes árnyék, ördöglámpa.
Játszom ennen-életemmel,
búvócskázom minden árnyal,
a padlással, a szobákkal,
a fénnel, mely tovaszárnyal,
a tükörrel fényt hajítok,
a homoknak, a bokornak,
s a nap - óriás aranypézt -
hirtelen ölembe roskad.
Játszom két színes szememmel,
a két kedves, pici kézzel,
játszom játszó önmagammal,
a kisgyermek is játékszer.
Játszom én és táncolok,
látszom én, mint sok dolog.
Látszom fénybe és tükörbe,
játszom egyre, körbe-körbe.
Játszom én és néha este
fölkelek,
s játszom, hogy akik alusznak,
gyerekek.*

H a s z n o s a t t e n n i

Nem végzetes vonzerő

Nem a tehetségben, hanem a kemény munkában hiszek – ez az ars poeticája a ritmikus gimnasztika valaha volt legeredményesebb magyar versenyzőjének, aki ma már edzőként oktat versenyaerobikot. Sinkó Andreával beszélgettünk karrieréről, női szerepekről, továbbá arról, hogy milyen volt művészcsaládban felnőni.

Az olimpikonnak a sporthoz és a művészet-höz való vonzódása egészen kis korában kezdődött. Ez nem meglepő, hiszen Sinkó Andrea színészcsalád sarja, édesapja Sinkó László, nagybátyja Sinkovics Imre, és rajtuk kívül mások is foglalkoztak színészettel a családban. „Viszonylag későn, tízévesen kezdtem el komolyan sportolni. Sporttagozatos iskolá-

ba jártam, ahol tízéves korban mindenkinek kötelező volt a versenysport választása. Kezdetben hetente kétszer edzettem, tizenhárom éves koromban pedig elkezdtem versenyezni. Akkor már átkerültem az edzőkhöz, Kovács Györgyihez, aki egészen a szülői olimpiáig foglalkozott velem. Onnantól kezdve beindult a gépezet: heti négy-öt edzéssel, nyáron maximum egy-két hét szünettel, emellett edzőtáborokkal telt az életem” – emlékszik vissza.

Sinkó Andrea tizenöt éves volt, amikor bekerült a felnőttválogatottba. Ugyanakkor, mint mondja, nem bánta meg, hogy a versenysportnak szentelte az életét tizenévesen. „A gyerekkori társaságomat, amellyel a mai napig éves szinten összejárok, a csapattársaim jelentették, hiszen az osztálytársaimmal

sokkal kevesebb időt töltöttem. Nem maradt ki azonban semmi sem az életemből. Ezzel a társasággal ugyanúgy eljártunk szórakozni, a szerelmek pedig a tornateremben szövődtek a tornászokkal vagy más sportolókkal. Azok a dolgok tehát, amiket egy fiatal csinál, az én életemben is megvoltak, nyilván más arányokkal, hiszen egy fegyelmezettebb életmódot kellett követnem” – mondja.

Bár felvetődik a kérdés, hogy elvárták-e a családban a színészi pálya választását, Sinkó Andrea határozottan állítja, nem volt ilyen nyomás, éppen ellenkezőleg. „Az öcsémmel megtapasztaltuk, hogy mivel jár a színészelet. Alig láttuk aput, hiszen amikor hazatértünk az iskolából, ő már elment dolgozni, és amikor hazajött az esti előadásról, mi már

aludtunk. Akkor tudtunk csak együtt lenni, amikor nagy ritkán volt szabad hétféje, ilyenkor kirándultunk, családként voltunk együtt. Persze, amikor elmentünk a színházba és megnéztük aput, nagyon büszkék voltunk rá” – meséli Sinkó Andrea.

Elmondása szerint fel sem merült benne, hogy a színészetet válassza, egészen addig, amíg a tornát abba nem hagyta. Akkor huszonegy éves volt, és már elkezdett edzőként dolgozni. „Ekkor elgondolkodtam ugyan azon, hogy milyen lett volna, ha a színészetet választom, de végül ezt lezártam magamban úgy, hogy majd a következő életemben lehet, megpróbálok” – jegyzi meg mosolyogva.

Sinkó Andrea: Most már azt szoktam mondani, hogy egészségre gyúrok
Fotó: Varga Imre

***Amit belülről megítél az ember, kívülről egész más fogadtatást kap.
Ha ezt valaki nem bírja elviselni, nem neki való ez a sportág***

Folytatás az I. oldalról

Az, hogy Sinkó Andrea huszonegy évesen abbahagyta a versenysportot, elsősorban azal függ össze, hogy akkor érte el az olimpiai hatodik helyezését. „Addigra már mindenem fájt, elfáradtam. Az eredményeim nagy részét az utolsó két évben értem el, és úgy éreztem, hogy száztíz százalékon teljesítettem. Húszéves koromig okozott örömet a sport, és azt az egy évet már csak azért húztam rá, mert a szőuli olimpiára készültem. Amikor viszont letettem a lantot, semmilyen hiányérzetem nem volt, örültem, hogy befejezhettem” – idézi vissza.

Az olimpiakon hiába fejezte be a versenysportot, nem töltötte az idejét pihenéssel: már tizenhét évesen elkezdett gyerekekkel foglalkozni, és két évvel később a tanítványai olimpiai kvótát szereztek a következő olimpiára. „Már tinédzser koromban elhatároztam, hogy edző leszek, volt is hozzá érzésem. Ez egy jó átmenetnek bizonyult az aktív sportpályafutásból, hiszen ugyanabban a közegben maradtam, ugyanúgy a tornateremben. Aztán, ezerkilencszázkilencvenkettőben pedig áttértem egy teljesen más sportágra, a verseny-aerobikra, aminek előzménye, hogy egy évvel korábban Schmittné Makray Katalin megalapította a Magyar Aerobik Szövetséget, behozva ezzel a sportágat Magyarországra.”

Sinkó Andrea a gyermek-fitness iskoláját kétezerben alapította meg azzal a szándékkal, hogy olyan gyerekeket tanítsanak aerobikozni, akik nem feltétlenül élsportolók akarnak lenni, de szeretnének jól mozogni, mozgáskoordinációt szerezni. Sportegyesületében,

az Óbudai WDSE-ben pedig, mint mondja, nagy az érdeklődés a sportág iránt, persze főleg a lányok körében, de fiúkat is próbálnak bevonni. „A mai napig jellemző, hogy a verseny-aerobikkal kapcsolatban a szülők közül sokan azt hiszik, Jane Fonda-féle tornaruhákban hempergünk a földön, holott messze nem erről van szó. A gyerekek szertorna alapokra helyezték, nagyon komoly versenygyakorlatokat sajátítanak el az edzéseken” – magyarázza.

Sinkó Andrea edzőként úgy látja, sok esetben nem is a gyerekekkel, hanem azokkal a szülőkkel nehéz megértetni a sportolás lényegi dolgait, akik elvárásokat támasztanak a gyerekekkel szemben, és bele akarnak szólni a szakmai munkába.

„Sokszor a szülők már mielőtt elhozzák a gyerekeket, elkezdik őket dicsérni, hogy milyen hajlékonyak, ügyesek, de mindig mondom nekik, hogy ez nem számít, majd megtanítjuk őket mindenre. Önmagában az, hogy a gyerek ügyes, semmit nem jelent. A munkában hiszek, ennek az élő példája én vagyok. Amikor elkezdtem a sportot, nem voltam hajlékony, nem voltak meg a ritmikus gimnasztikához szükséges tipikus fizikai adottságaim, így senki nem gondolta, hogy majd ez a gyerek viszi legtöbbször az országot. A sikernek kizárólag az volt az oka, hogy fanatikus módon, rengeteget edzettem, gyakoroltam, imádtam a sportágamat, persze egy csodálatos edzővel, aki megtanított erre a sportra. Nekem is van olyan tanítványom, aki nem gyereksztár, oldalvizen halad előre, milliméterről milli-

méterre, de egyszer el fogja érni a várva várt eredményt” – hívja fel a figyelmet.

Sinkó Andrea szerint a verseny-aerobiknál meg kell tanulni azt is, hogy pontozásos értékelési rendszerben zajlik. „Lehet, hogy amit belülről megítél az ember, kívülről egész más fogadtatást kap. Ha ezt valaki nem bírja elviselni, nem neki való ez a sportág” – mutat rá az olimpiakon. Mint mondja, számára fontos volt, hogy saját gyermekeiben is kialakuljon a sport iránti szeretet.

„Egy felnőtt lányom, két felnőtt nevelt fiam és egy kilencéves kislány van. Mindegyikük sportol, a lányom versenytáncolt, a két nagyfiam közül az egyik vízilabdázik, a másik focizik, akárcsak a kislányom. Édesanyaként nem az a célom, hogy világbajnokok legyenek a gyerekeim, sőt, mindig is azt vallottam a férjemmel együtt, hogy a tanulást első helyre kell tenni, csak azután jöhet a sport. Azt viszont fontosnak tartottam, hogy sportoljanak, hiszen ezzel sok dolgot meg tud tanulni az ember: együttműködést, csapatmunkát, illetve a kudarc és a siker elviselését.”

A magánéletre rátéve Sinkó Andrea elismeri, nagyfokú logisztika szükséges ahhoz, hogy mindenre jusson idő. „Ezt az embernek fejlesztenie kell. Sokáig nem tudtam nemet mondani egy feladatra sem, mindent elvállaltam. Miután maximalista vagyok, mindent száz százalékon szerettem volna csinálni, értem ez alatt a gyereknevelést, a munkát, a tanulást. Ennek van nyilván előnye is, de hátránya is. Az ember egy olyan spirálba tud kerülni, hogy egyszer csak azon kapja magát,

az utolsó helyen van a saját életében. Idén lettem ötvenéves, és az elmúlt egy-két évben jelentősen változtattam az életmódomon. Picit előrébb helyeztem magam, most már azt szoktam mondani, hogy egészségre gyúrok. Figyelek arra, hogy kipihenjem magam, legyen időm a családomra, barátaimra és a szórakozásra is.”

Bár Sinkó Andrea nem tartja magát a szó hagyományos értelmében vett feministának, ugyanakkor határozottan kiáll amellett, hogy a nőknek meg kell adni a választás lehetőségét.

„Tizenhét éves korom óta dolgozom, azóta eltartom magam, a saját lábamon állok. Sok ismerősömnél azonban azt látom, hogy egy férfit alapozta az életét, otthon maradt a gyerekekkel, és emiatt nem dolgozott. Aztán egyszer csak úgy alakult az élete, hogy húsz év után elváltak, és most nincs munkája, egzisztenciája, és tehetetlenül áll a világban. Én szerencsés vagyok, mert boldog házasságban élek, amelyben a partnerség meghatározó. Szerintem nem kell, hogy patikamérleg legyenek kimérve a szerepek a férfiak és a nők között. Nálunk ez nagyjából egyensúlyban van, persze inkább a férjem az, aki megszerel valamit, én meg valamennyivel többet vagyok a kislánnyal. Az azonban soha nem merült fel, hogy ne dolgozzak, nekem ugyanis fontos, hogy hasznosat tegyek. Ugyanakkor azt is el tudom fogadni, ha valakinek sok gyereke van, a családját szolgálja ki, és ez jelenti számára a boldogságot.”

Szalai Laura

Válogatás Jókai Mór elbeszéléseiből (1.)

„... mestram aztán kimángorlotta kegyelmedet, mint a szapult vásznat”

A két szász

Apafi Mihály uram idejében sokat járt a szász választófejedelem Erdélyországban; úgy látszott, hogy nagyon megszerette azt az eredeti, őssajátságú fajt, míg az erdélyi urak is megkedvelve a vidám és bátor, a mulatságra mindig kész s legmerészebb kalandokra vállalkozó ifjút, kézről kézre adták a fejedelmi vendéget; egész Erdélyben létele egy folytonos lakodalom volt, ma itt, holnap amott, mindenütt vendégszerető kiskirályok, mindenütt deli hölgyek, mindenütt új kaland. E szilaj mulatozás közben udvari cselédsége úgy szertemaradozott tőle, hogy utoljára az ország minden részeiben lehet belőlük találni, csak nála senkit. A magyar urak cselédei elmarasztották a szász cimborákat, s ha a fejedelem valaha egy fullajtárt Kolozsvárról elküldött Felvincre, az előbb bejárta Vásárhelyt és Dévát, míg oda eljutott, ahova küldve volt.

Igy történt egy ízben, hogy egy fullajtárja a szász fejedelemnek el lévén küldve Fejérvárra valami sürgetős levéllel, Enyeden összetalálkozott Toldalágiék lovásaival, azok leitatták, félkótyagosan nekiindult az útnak, az útnak összejött Apor hajdúival, kik éppen menyasszonyt vittek Solymosra; a lakodalmos nép elfogta a legényt, elvitte magával; Solymosról odább ment a násznép kárlátóba a vőlegény apjához Balázsfalvára; a fullajtárt oda is elvitték magukkal, s miután ott egy kicsinyt kijózanodván, kérdezősködék: hogy merre menjen Fejérvárra, olyan szépen útbagazították, hogy estefelé csakugyan eljutott Szebenbe. Nem tévesztett el egyebet, csak azt, hogy nyugot helyett délnek tartott.

Itt aztán megértve a városházán, hogy tíz mérfölddel van messzebb Fejérvártól, mint reggel volt, elkezdte hathatósan káromkodni minden nyelven, szidta a szebenieket, mintha azok tévedtek volna el, nem ő; mire nézve jónak láttatott minél hamarábbi bekvártélyozása valami jó emberhez, ki a szászok közt legvendégszeretőbb volt.

Az egy becsületes vargamester volt a bástyáson, ki is megértvén, hogy a szász választófejedelem fullajtárja jön hozzá szállásra, igen megörüle, gondolván, milyen jól fog ő mulatni e messze földről jött rokonnal, ki vele azonegy nyelvet beszél; és kiálta előre a kapuban, s föltevve zöld bársonysípkáját, hogy legyen mivel köszönnie az érdemes vendégnek.

A fullajtár nem soká váratta magát, s miután a hellebárdos, aki odáig vezette, rábízta őt a gazdájára, összeölelkezett, összecsókolózott vele; a varga bevitte őt tisztaszobájába, leültette a lócára, az inas lehúzta csizmáit és menten kifényesíté; a két szász ezalatt diskurzushoz látott.

Előbb a fullajtár beszélt a vargának, azután a varga beszélt a fullajtárnak, s miután mind a ketten eleget beszéltek egymásnak, akkor jutottak arra a tudomásra: hogy egyik sem érti, amit a másik beszél.

– Der Duivel! – kiálta fel János varga, lecsapva zöld bársonysüvegét az asztalra; – tud kend magyarul?

– Hogyne tudnék? Esztendeje, hogy itt ögyelgek.

– No hát beszéljünk magyarul, mert amit németül szóltál, azt nem értem.

Tehát beszéltek mindketten magyarul.

És mivel tudvalévő dolog, hogy a bor minden nyelvre megtanít, tehát hogy annál jobban megértsek egymást, előhozott János mester egy nagy veder jóféle bort, azt két kupával az asztalra tette, s nekifeküdtek mind a ketten.

Mindkettő gyakorlott bajnok volt ilyenmő harcokban; folyt a beszélgetés oly fennhangon, mintha veszekedtek volna.

– Hiszen kend is csak győzi, János mester, én is győzöm, – szólott a fullajtár – de úgy mégsem győzi senki, mint az én uram, az maga megiszik egy ülő helyében egy vederrel.

– Megiszik Apafi Mihály uram kettővel – viszonzá a varga.

– De nem megy ám ennek a fejibe.

– Biz Apafi Mihály uram sem tölti azt oda.

A fullajtár megdúzza az orrát, s elhallgatott. Jónak látta egy pohár borral növelni haragját, úgy kezdett megint a szóhoz.

– Hallja kend, az én uramnak van egy akkora karbunkulusa a gyűrűjében, mint egy dió.

– Van Apafi Mihály uramnak hat, akkora, mint a fejem! – kiálta villogó szemekkel a varga.

A fullajtár fújni kezdte dühében, odakönyökölt a varga elébe, s félvállról intézve hozzá a szót, monda:

– Hallja kend, – az én uram olyan erős ember, hogy egy malomkövet felvesz a vállára.

– Elevenen? – kérdé flegmatice a varga, két könyökkel tehenkedve az asztalra.

– Megveszett kend? Mit elevenen? A malomkövet?

– No, mert Apafi Mihály uram felveszi ám a vállára az eleven bivalyt!

A fullajtár lecsapta az asztalra a kupát s ordított, ahogy kifért a torkán.

– De azt mondom kendnek, hogy mikor az én uram megfogja így a kezében a nehéz ezüstkupát, úgy meg tudja azt szorítani, hogy összevissza horpad, s kiömlik belőle a bor!

– Azt Apafi Mihály uram is megeselekszi, csakhogy ő előbb kiissza belőle a bort.

A fullajtár tökéletesen le volt gázolva, mérgében mit tehetett egyebet? kiitta a kupáját, s megint teletöltötte.

– Szállok kendnek, varga gazda – szólott, a vargára köszöntve a poharat.

– Állok elébe.

– Az én uram, a választó herceg egészségéért! – kiálta, odanyújtva kupáját.

A varga elvette, kiitta és monda:

– Isten éltesse sokáig.

Ekkor a varga merítette meg a maga kupáját, s a fullajtárra köszönté.

– Ez meg az én uramért, Apafi Mihály fejedelemért!

A fullajtár zsebbe dugta a kezét, s elfordult az asztaltól.

– Köszönöm, varga gazda, nekem már sok volt a bor.

– Sok é? De több lesz, ha a nyakad közé öntöm az egész vederrel! – szólott a varga dühbe jöven.

A fullajtár elkezdett nevetni, s csúfondárosan faragta ujját a varga orra alatt.

– Azt mondom, öcsém – szólott a varga – hogy nyúlj ehhez a kupához, s ne várd, hogy az nyúljon tehozzád, mert azt nem köszönöd meg.

A fullajtár látva, hogy a varga haragszik, még erősebben hahotázott, s minden módon inzultálta a dühöngőt. A varga mindig alantabb kezdte beszélni társához, mint szokása az embernek, mikor már közel van hozzá, hogy valakit föbe üssön.

– Még egyszer kérdelem tőled, édes öcsém, – szólott a varga moderate, oly szelíden, mintha könnyörögne, – iszol-e vagy sem? – s amint erre a fullajtár még nagyobbat röhögött, úgy vágta hozzá a kupát, hogy az székestül hanyatt dült.

Erre a fullajtár is dühbe jött, s kirántva széles vadászkesztését, nekirohant a vargának, vérben villogó szemekkel. De János mester sem volt rest, hanem előkapott egy fokosbaltát a szegletből, s miután a vadászkeszt kiütötte ellene kezéből, nekiesett a fokossal, s úgy elverte, úgy elpáholta azt, mint a kétfenekű dobót, míg csak a fullajtár, bornak és ütlegeknek sokasága miatt le nem esett a lábáról, akkor aztán szépen lefektette az ágyba, s reggelig ott hagyta nyugodni a műhelyben.

Reggelre kelvén az idő, a fullajtár is fölveté szeméit, s hát imé, amint kezeit, lábait kezdené mozgatni, el nem tudja képzelni magában: hogy mi lelhetette őt? Semmi csontja sem volt helyén, ahova csak tapintott, mindenütt fájt valami részecskeje.

– Ugyan mi bajom lehet nekem? – kérdezősködék az ott levő inasoktól – úgy érzem magamat, mintha valaki az éjjel álmomban szörnyen megdöngetett volna.

– Azt ugyan jól álmolta kend, – felelt neki az egyik inas – mert az éjjel bor mellett összekaptak kendtek a gazdammal, mestram aztán kimángorlotta kegyelmedet, mint a szapult vásznat.

A fullajtárnak ekkor jutott eszébe a múlt éji mulatság. Rögtön egész méltatlankodással felvászorgott fekhelyéről, s ment panasza Veterani tábornokhoz, aki akkor legnagyobb úr volt Szebenben, igen derék vitéz úriember, a magyarságnak nagy védelmezője vala, és a jó tréfát sem utálta.

Ehhez járult nagy sántikálva a fullajtár, elbeszélte, hogy őt a gazdája megveré, de elhallgatta, hogy miért? megmutogatta kék foltjait, és nagy elégtételt ohajtott.

A tábornok odahívatta a vargát, s szembeítve a peres feleket, elmondatta magának a dolgot, melyet is elejétől végig jól megértvén, nyúla a zsebébe, s kivön belőle egy tízes aranyat; azt adá a vargának, mondván:

– Imhol kendnek, amért ide fáradt. Kend pedig, fullajtár uram, már megkapta a magáét, az a kendé marad. Egyébiránt jövőre tanulja meg kend: hogy ha inni akar, igyék a többi fullajtároktól, vagy akár a Hofmesterért, de az azon fellyül való személyeknek egészségéért ivást bízva kend külön emberre. Kend is pedig, varga mester, ha máskor szomjazik, igyék a varga komákért, igyék a varga céhmesterért, a fejedelem egészségéért való italnak pedig hagyjon kend békét – mert kend nélkül is eleget isznak azért!

Az 1930-as évek elején a villamos is nyereséges volt
A szerző archívumából

Képirás (68.)

Szépen hoztak a konyhára a községi vállalatok: 1913-ban a székesfővárosi fuvartelep 1,980, a lóhúsüzem 1,630, a gázművek 8,235 milliót kasszírozott. Az állatkert 942, a kenyérgyár 905, a lóvásártelep 153, a Székesfővárosi Hirdető Vállalat 517, a Széchenyi fürdő pedig 257 ezer pengőt fizetett be a kasszába

Városkassa

Mibe került Budapest hajdanán? Jó kérdés, de mielőtt felel-nénk, előljáróban le kell szögeznünk, a hajdani bevételeket és a kiadásokat minden esetben pengőben adjuk meg. Erre – értve alatta az átszámítást – azért van szükség, mert az olvasóknak nem sokat mondana, ha az adatokat kétféle módon – koroná-ban, majd pengőben – közölnénk. Az inflációval növelt átszá-mítást nem mi végeztük el, megtették azt helyettünk a Magyar Királyi Statisztikai Hivatal alkalmazottai, amikor 1927-ben az országban az egyik pénznemről áttértek a másikra.

Fontos részlet, hogy egy pengőért akkoriban 12500 koronát kellett letenni az asztalra. (S ez még egész kívánatos marzs volt, hiszen a pengő-forint átállásnál az előbbiből négyszáz-ezer kvadrilliót – huszonkilenc nulla állt a négyes után – kellett adni egy új forintért.)

A Budapest 1873-as megalakulását követő esztendőben a város bevételei 12,969 millió pengőt tettek ki. A kiadási oldal 12,7 millió volt, így a kasszában maradt egy csaknem negyed-millió summa. A vagyon akkoriban százhuszonöt-, a rajta lé-vő teher harmincmillió volt. Érdemes megjegyezni, a fiatal vá-ros némi kötelezettséget is magára vállalt, amennyiben átvette alapítói 872 ezres adósságát – igaz, tegyük rögvest hozzá, ezt ha lassan is, de rendben kifizette.

Hat esztendő múlva, azaz 1880-ban már 31,283 milliót fizet-tek be a polgárok és a vállalkozók a kasszába, míg az apparátus eltartása és a megindult fejlesztések 30,850 milliót vittek el. A vagyon lassabban gyarapodott, mint a bevétel: az említett esztendők alatt százhuszonöt-ről mindössze 139,1 millió pen-gőre hizott az épületek, telkek, bútörök, vasútiüzemi beruhá-zások és egyéb cele-kulák együttes értéke.

Előre ugorva az időben, 1910-ben a következő állapotokat találjuk: a bevétel 350,813, a kiadás 347,947 millió pengő volt. Ez óriási növekedésnek számított, hiszen tíz évvel koráb-ban még csak 86,535 és 84,813 millió volt e két adat. A vagyon azonban nem dagadt ilyen mértékben: 1890-ben száznolc-vannegy, 1900-ban kétszázharmincnegy, 1910-ben pedig még csak háromszázharmincnegy millió pengőt tett ki.

Az első világháború után – egészen pontosan 1920-ban – a város összes bevétele az 1910-esnek kevesebb mint tíz száza-léka alá esett, s 25,171 milliót tett ki. Igaz, a költségeket sem vitték túlzásba, így megúszták 25,095 millióval.

A „siker” zálogát a leállított fejlesztések jelentették.

Érdemes egy pillantást vetni a vagyonra is: mint fentebb említettük, 1910-ben ez a mutató háromszázharmincnegy millió állt, amely 1920-ra (nem tévedés) hatmillióra apadt. Mindez a háborús pusztításnak, a megszállásnak és az azt kö-vető zavaros viszonyoknak volt „köszönhető”.

A statisztikából kiderül: a bútöröket 1910-ben 11,6, 1920-ban pedig már csak 2,492 millió pengőn tartották nyilván. A recesszió, a vágatózó infláció és a tőkehiány miatt a telkek ára is hihetetlenül leesett: 236 millióról 3,8 millióra. S mindehhez a kasszában hetvenötezer pengőnyi korona árválkodott – tíz éve ugyanitt 2,866 millió volt.

A Magyar Királyi Statisztikai Hivatal adatai szerint 1874-ben kilencvenhét, 1880-ban nyolcvannegy, 1900-ban kilenc-venegy, 1910-ben nyolcvankettő, 1931-ben pedig százhusz pengőt tett ki a földszintes otthonoknál az egy négyzetmé-terre eső építési költség. A háromszintes vagy ennél nagyobb házak esetében az 1874-es ötszáznyolc-ról 1900-ra fokozato-

san háromszázhatvanegy pengőre csökkent a mutató, majd egy hirtelen emelkedés – 1910-ben négyszázhatvan, 1930-ban hatszázhuszonkettő pengő – után 1931-re visszazuhant kétszázhatvenegy-re. A bevételek 1930-ban 538,389 míg a ki-adások 537,105 millió pengőt tettek ki. Az épületek értéke 412, a telkeké 299, a bútöröké pedig 38,8 millió pengőre nőtt. A kasszában év végén 1,283 millió csörgött.

Szépen hoztak a konyhára a községi vállalatok: 1913-ban a székesfővárosi fuvartelep 1,980, a lóhúsüzem 1,630, a gázmű-vek 8,235 milliót kasszírozott. Az állatkert 942, a kenyérgyár 905, a lóvásártelep 153, a Székesfővárosi Hirdető Vállalat 517, a Széchenyi fürdő pedig 257 ezer pengőt adott a közösbe. Ebben az évben a többi aprósággal együtt 15,511 milliót gründoltak össze a közüzemi cégek.

Két esztendővel később a fuvartelep 1,798 milliót ért el, a ke-nyérgyár 1,852 millióval duplázott, míg az elektromos művek a folyamatos fejlesztéseknek és hálózatnövelésnek köszönhető-en harmincnolcszorosára, azaz 202 ezerről 7,712 millióra nö-velte bevételeit. A lóhúsüzem a háború végére teljesen leamor-tizálódott: az 1913-as 1,630 millióról 107 ezerre olvadt bevétele. Tegyük rögvest hozzá, nem is nagyon lett volna mit feldolgoz-ni, mert a közös hadsereg és a honvédség, utánuk pedig a meg-szállók szinte minden négy lábút lefoglaltak és elvittek.

E cég esetében a helyben járás kissé tovább tartott, mint az állatkertnél: 1925-ben még csak 457 ezer pengő értékben tud-tak húst értékesíteni – ám utána felfutottak, s 1930-ban már 3,763 milliónál jártak.

Lázin Miklós András

0916